

**Protokoll fört vid extra bolagsstämma *per capsulam* i Uddevalla Vatten AB,
org nr 556901-9555 i Uddevalla**

Tid: Tisdag 28 november 2017, kl 13,30 Uddevalla kommun

§ 1 Val av ordförande för stämman

Till ordförande för stämman valdes Anna-Lena Heydar.

§ 2 Upprättande och godkännande av röstlängd

Närvarande på stämman var aktieägaren Uddevalla kommun genom sitt befullmäktigade ombud Ingemar Samuelsson som företräder samtliga aktier för Uddevalla kommun.

Övriga närvarande:

Ann-Lena Heydar ordf

Marianne Erlandson VD

§ 4 Val av protokollsjusterare

Till protokollsjusterare för årsstämmans protokoll valdes ordf Anna-Lena Heydar och ägarombud Ingemar Samuelsson.

§ 5 Beslut – Budget 2018 samt plan 2019-2020

Bolagsstämman beslutar

att anta budget 2018 samt plan 2019-2020.

§ 6 Beslut – Reviderad Affärsplan 2016-2020

Bolagsstämman beslutar

att anta reviderad Affärsplan 2016-2020.

§ 13 Stämman avslutande

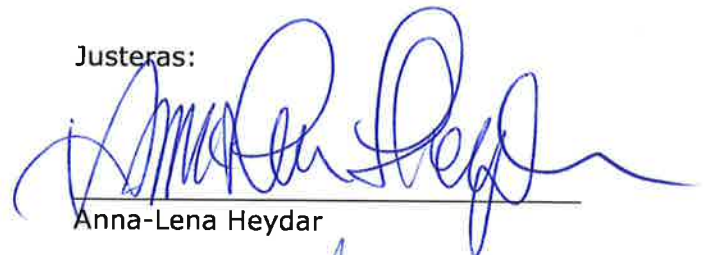
Årsstämman förklaras avslutad.

Vid protokollet

Marianne Erlandson

Justeras:

Anna-Lena Heydar

Ingemar Samuelsson

BUDGET

2017-10-23

**Dnr: UVAB
2017/616**

HANDLÄGGARE

Ekonomichef Susanne Thorén

TELEFON 0522-63 88 21

susanne.thoren@vastvatten.se

Budget 2018 samt plan 2019-2020, Uddevalla Vatten AB

BREV/

HEMSIDA
www.vastvatten.se

E-POST
info@vastvatten.se

POSTADRESS
Kanslibacken 9
451 34 Uddevalla

BESÖKSADRESS
Kanslibacken 9
Uddevalla

TELEFON
(kundservice)
0522-63 88 00

ORG.NR
556901-
9622

1. Vatten och avloppsverksamhet

Allmänt

Uddevalla Vatten AB startades den 1 januari 2013 och är ett av fyra ägarbolag till Västvatten AB. Västvatten AB ska, tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna, svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna. Uddevalla Vatten AB förser kommun-invånarna, industrier och andra verksamheter med dricksvatten och behandlar i sina reningsverk avlopp från hushåll i kommunen antingen som direktanslutet spillvatten eller genom behandling av slam från enskilda slamavskiljare. Dessutom tas dagvattnet om hand, det vill säga regn- och dräneringsvatten från tätbebyggda områden.

VA-anläggningen har ca 8 300 anslutna anläggningar till vatten och ca 8 500 anslutna anläggningar till avlopp.

Uddevalla Vatten AB äger de allmänna VA-anläggningarna i Uddevalla kommun och föreslår till kommunen om utbyggnad, upprustning samt VA-taxor.

Uddevalla kommun

Uddevalla kommun kännetecknas av en gles samhällsstruktur. Även de större tätorterna har små kärnor med omgivande gles bebyggelse. Landsbygden och kustnära områden lockar med attraktivt boende vilket förstärker den glesa strukturen. Topografin är tydligt kuperad och lerdalgångar växlar med berg i dagen. I kustnära områden blir inslaget av berg mer tydligt.

Bebyggelsestruktur och topografi förstärker varandra och gör VA-systemet utbredd med långa ledningar, många pumpstationer och behov av reservoarer. Den huvudsakliga vattenförsörjningen kommer från en större ytvattentäkt, men det finns också ett antal mindre vattenverk i kommunen.

Avloppsreningen byggs upp av ett stort verk och flera mindre.

Verksamhet

VA-verksamheten bygger på långsiktighet då investeringar som görs är både kostsamma och har lång förväntad livstid. Det är viktigt att utbyggnaden av VA planeras tillsammans med andra intressenter på marknaden så som kommunen, exploatörer, industrier och Trafikverket.

Utdrag ur ägardirektiv och bolagsordning om roller samt uppgifter/ansvarsområden

Bolaget är organ för kommunens VA-verksamhet och således underordnat Uddevalla kommun. Bolaget står i sin verksamhet under kommunstyrelsens uppsikt och har att följa av kommun-fullmäktige och av kommunstyrelsen med stöd av delegation utfärdade direktiv.

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Uddevalla kommun samt att tillhandahålla tjänster, som har anknytning till denna verksamhet.

Syftet med att driva verksamheten i bolagsform är att åstadkomma effektivitetsvinster till gagn för dem som utnyttjar bolagets tjänster utan att detta går ut över den totala kommunala organisationen. Bolaget kan därför inte tillåtas att optimera effektiviteten i sin verksamhet om detta medför nackdelar för den kommunala organisationen i dess helhet som överväger fördelarna för bolaget.

Kommunfullmäktiges godkännande ska inhämtas vid införande och ändring av taxor och principer för taxor och andra normbeslut om införandet eller ändringen är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt eller om så följer av lag.

Investeringar avseende enskilt objekt eller under ett räkenskapsår överstigande bolagets egna kapital (eget kapital och obeskattade reserver) ska godkännas av kommunfullmäktige.

BREV/

HEMSIDA
www.vastvatten.se

E-POST
info@vastvatten.se

POSTADRESS
Kanslibacken 9
451 34 Uddevalla

BESÖKSADRESS
Kanslibacken 9
Uddevalla

TELEFON
(kundservice)
0522-63 88 00

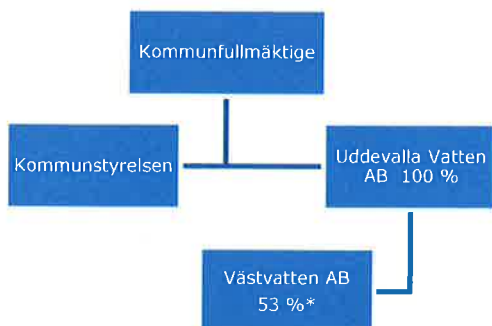
ORG.NR
556901-
9622

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan för de närmaste tre räkenskapsåren, varav det första detaljplaneras och budgeteras. Verksamhetsplan och budget ska delges kommunstyrelsen enligt årligen fastställd tidplan.

Bolagets uppgift är att inom verksamhetsområde för vatten och avlopp leverera dricksvatten och rena spillvatten för VA-abonnenterna. Bolaget medverkar i utbyggnader av bostads- och industriområden med ledningsdragnings och möjliggör därmed fortsatt exploatering av nya områden. Framtagande av nya detaljplaner och nya exploateringsområden har ökat markant bl.a. beroende på ledningsnätets utbyggnad. Det utbyggda ledningsnätet innebär ett större verksamhetsområde för VA och därmed ökade driftkostnader löpande. Genom driftoptimering och rationaliseringar minskas kostnaderna som utbyggnaden medför.

Roller

Uddevalla Vatten AB äger de allmänna VA-anläggningarna i Uddevalla kommun som tillika äger 100 % av bolaget. Uddevalla Vatten AB ansvarar tillsammans med Västvatten AB för drift, underhåll och utveckling av vatten- och avloppsverksamheten. Västvatten AB ägs till 53 %* av Uddevalla Vatten AB.

*Från och med 20170101, tidigare 65%

Kommunstyrelsen är verksamhetsansvarig för vatten- och avloppsverksamheten i en kommun och har i Uddevalla kommun valt att lägga vatten- och avloppsverksamheten i ett eget bolag Uddevalla Vatten AB.

Kommunfullmäktige beslutar om avgifter och taxor och därmed om VA-verksamhetens ekonomiska ramar. I samband med beslut om taxor och avgifter ska beslut tas om inriktning (beställning) av investeringar för den närmaste 3-årsperioden. Inriktning på eventuella nyinvesteringar ska följa de strategier och riktlinjer som kommunen beslutat om i andra sammanhang till exempel samhällsbyggnadsstrategin samt följa kommunens VA-plan. Beslut om beställning av investeringar fattas årligen i samband med budgetbeslutet.

Samhällsbyggnadsstrategin

Samhällsbyggnadsstrategin utgår från översiktsplanen och anger prioriteringsordning för kommunens utbyggnad av bostadsområden och verksamhetsområden. Den är relativt allmänt hållen och omfattar två tidsperioder, en 10-årsplan där riktning anges och en 3-årsplan där mer precisa projekt eller områden anges.

Viktiga lagar och föreskrifter

Bolaget har att rätta sig efter de regler och krav som ställs av ett flertal myndigheter och organisationer. Nedan återfinns en kort sammanställning av några av dessa¹. Det grundläggande för all verksamhet är Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster samt allmänna bestämmelser för vatten och avloppstjänster (ABVA).

- Havs- och Vattenmyndigheten
- Kemikalieinspektionen
- Livsmedelsverket
- Naturvårdsverket
- Boverket
- Riksdag
- Socialstyrelse
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- SWEDAC
- WHO
- Vattenmyndigheterna

Taxekollektiv

Enligt lag ska ett taxekollektiv bära de nödvändiga kostnader som krävs för att tillhandahålla tjänsterna, i detta fall vatten och avlopp. VA verksamhet bedrivs enligt

¹ Svenskt Vatten, <http://www.svensktvatten.se/va-chefens-verktygslada/juridik/oversikt-myndigheter/>
2017-09-25

5

självkostnadsprincipen. De nödvändiga kostnader som tas ut fördelat per vatten-tjänst ska finansieras via motsvarande intäkt, så kallad bruks- och anläggnings-taxor. Taxekollektivet skall ha en balanserad budget.

Omvärldsanalys

En överskuggande och tydlig trend är ökade krav från myndigheter, huvudmän och även kunder. Ökade krav tillsammans

med ett pågående generationsskifte resulterar ofta i utökade samarbeten, i någon form, kommuner emellan.

Ökade krav gör att VA-verksamheter står inför stora utmaningar som är generella för hela VA-branschen. De utmaningarna och möjligheter för att möta dessa beskrivs under målområdena ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. För att veta mer läs Affärsplan 2016-2020.

2. Ekonomiska förutsättningar

Självkostnadsprincip råder inom VA-verksamhet. Det får inte tas ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som tillhandahålls.

Uddevalla Vatten AB har inget underuttag eller överuttag. Skulle ett sådant uppstå ska det återställas inom 3 år enligt lag.

Uddevalla Vatten AB har fonderat 50 285 tkr till råvattenledning i kommunen. Av dessa 50 285 tkr är i dagsläget 3 655 tkr aktiverat.

Övergripande uppräknings av budget

Brukningstaxa 2018	2,0 %
Varav ökning investeringar	1,2 %
Brukningstaxa 2018-2019	2,0 %
Personalkostnader VVAB	3,1 %
Extrasatsning VVAB	0,5 %

Personalkostnadsökningen har lagts på samma nivå som Sverige kommuner och landsting (SKL).

Ny taxekonstruktion

Ny taxekonstruktion beslutades och implementerades i Uddevalla våren 2016. I samband med detta har verksamhets-områden gått igenom för att se att den taxan som är antagen följs.

² Svenskt vatten, Kommentarer till 2017 års taxestatistik, Augusti 2017

³ Svenskt vatten, En normalvilla "Typhus A" omfattar ett friliggande källarlöst enbostadshus omfattande 5

Statistik/Taxor

Taxorna för brukningsavgiften höjdes i Sverige i genomsnitt 2016 med 2,4 % för en normal villa. Det är den lägsta höjningen under en 10 års period. Taxornas nivåer är olika i olika kommuner beroende på kommunernas naturliga förutsättningar vad gäller storlek, avstånd och befolkningstäthet. År 2017 gjordes ingen höjning eller sänkning av brukningsavgiften i Uddevalla kommun.

Svenskt vatten bedömer att taxorna behöver höjas i snabbare takt framöver beroende på investeringsbehov och ökade krav på vatten- och avloppstjänster.²

Enligt Svenskt vatten borde den genomsnittliga ökningen av taxan vara 4 % per år, utöver inflation, under de närmaste 20 åren. Att så inte är fallet kan beror på att det historiskt har getts statligt stöd för investeringar i VA, det tillsammans med att anläggningar ofta skrivs av i snabbare takt än de i verkligheten byts ut gör att dagens abonnenter inte betalar en avgift som motsvarar vad en verklig kostnad för att förse kommunen med nödvändig infrastruktur för vatten och avlopp borde vara.

Genomsnittlig avgift för en normalvilla är 590 kr/mån. Inom Uddevalla kommun är avgiften för typhus A 702 kr/mån

Kr/mån Brukning	Typhus A ³	Öre/ Liter
Genomsnitt riket	590	4,7
Färgelanda	755	6,0
Munkedal	761	6,1
Sotenäs	699	5,6
Uddevalla	702	5,6

rok, badrum med WC, tvättstuga, ett extra toaletttrum samt garage. Våningsyta 150 m² inkl garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år

Finans/Upplåning/Investeringar

Räntekostnader	1,84 %
Limit i internbanken	600 000 tkr
Investeringar 2018	134 942 tkr
Fakturerade anl.avg. 2018	38 972 tkr
Fonderade medel som ska nyttjas 2018	19 086 tkr

Räntan för låneskulden har beräknats till 1,84 % år 2018. År 2017 beräknades en låneränta på 2,05 %. Trots ökad budgeterad räntekostnad så frigörs ett finansiellt utrymme då tidigare års investeringstakt inte har nått upp till budgeterade nivåer.

Vid ökning av räntan framåt och ökning av låneutrymmet i internbanken innebär det att en större andel av intäkterna kommer användas till att betala räntor och minska verksamhetens utrymme. En ökning av räntan från 1,84 % till 2,84 % skulle generera ökade räntekostnader 2018 med cirka 6 mnkr. Just nu befinner sig Uddevalla Vatten AB i ett gynnsamt ränteläge.

Nettoinvesteringsnivån 2018 för Uddevalla Vatten AB är 95 970 tkr. Investeringar över 18 000 tkr innebär en ökning av bruksnings-
taxan. En nettoinvestering på 95 970 tkr borde därmed ge en ökning av bruksnings-
taxan på 3,2 %.

Nyckeltal

Nyckeltal	2015	2016
Invånare (st)	54 180	55 087
Ledningslängd total (km)	881,6	903,1
Vattenproduktion (m ³)	4 088	4 194
Behandlad mängd avloppsvatten (m ³)	7 272	6 115
Totalt antal (rörbrott) vattenläckor (st)	11	39
Totalt antal avloppsstopp inkl källaröversvämningar (st)	33	42

3. Investeringar och anläggningsavgifter

Förslag till investeringsbudget 2018 samt plan 2019-2020

Sammanställning investeringar (tkr)	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Reinvesteringar samt utbyggnad av nät (inkl verk, nät, processförbättring etc)*	35 561	46 944	47 500	37 455
Reinvestering Råvattenledning	10 290	19 086	32 290	20 910
Omvandlingsområden*	46 502	49 535	80 135	65 147
Exploateringsområden*	26 331	19 377	8 174	10 842
Bruttoinvesteringar	118 684	134 942	168 099	134 354
Fakturerade anläggningsavgifter	-45 442	-38 972	-54 046	-66 780
Nettoinvesteringar	73 242	95 970	114 053	67 574

Likviditetsbehov (tkr)	Prognos 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Likviditetsbehov	-	77 970	96 053	48 780

VA-fond (tkr)	Utfall 2017
VA-fond IB	50 285
Årets aktivering	-3 655

Reinvesteringar samt utbyggnad av befintligt VA-nät inkl. verk, nät, process etc

Omfattar omläggning samt kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder i befintligt ledningsnät samt investeringar i befintliga verk, reservoarer etc.

Omläggning av VA-ledningar (byte eller relining) ska följa beslutad förnyelseplan.

Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder omfattar åtgärder som säkerställer leverans men som även kan utgöra förutsättning för exploaterings- och/eller saneringsprojekt.

Omvandlingsområden

Omfattar VA-utbyggnad som påkallats efter länsstyrelsens beslut eller som definierades i samband med tillsynsmyndighetens investeringar. VA-utbyggnad kan även påkallas ihop med ny detaljplan som ändrar områdets förutsättningar. Här finns också stor osäkerhet och stor potentiell risk för ökade kostnader då fastighetsägare i "mindre bebyggelseområden" kan begära kommunal lösning av VA-frågorna. Dessa frågor avgörs av länsstyrelsen.

Projektet längs Fräknestranden pågår för fullt men vissa projekt ligger lite efter tidsplanen. För att få ett enhetligt grepp på

resterande områden har en upphandling i partneringsform genomförts.

Exploateringsområden

Utbyggnad av VA-nätet initieras av privata exploatörer eller kommunens mark- och exploateringsverksamhet. I de fall kommunen kan styra exploateringen ska detta ske i linje med samhällsbyggnadsstrategin. Det betyder att i första hand ska utbyggnad ske där infrastrukturen är utbyggd.

Då ett stort antal detaljplaner redan är antagna finns möjlighet att exploatörer påbörjar exploateringen och därmed efterfrågar VA-anläggningar alldeles oavsett samhällsbyggnadsstrategin. De kommunala projekten kan dock styras genom politiska beslut.

Anläggningsavgifter och täckningsgrad

Investeringar inom områdena sanering samt exploatering genererar anläggningsintäkter då dessa investeringar innebär att fastigheter ansluts till det allmänna vatten- och avloppsnätet. Debitering av anläggningsavgift sker då investeringen färdigställts medan utgiften ofta löper under flera år. Det blir därför en förskjutning mellan ett projekts utgifter och inkomster.

Förslag på ny anläggningsavgift är 2 % ökning 2018, vilket följer genomsnittet på 8 index gällande anläggningsarbeten och material.

Särredovisning av investeringsprojekt större än Uddevalla Vattens aktiekapital (10 000 tkr)

Särredovisning investeringar överstigande bolagets egna kapital		Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020	Total budget
20006	Marieb.råvattenl.Kuröds(5409)	19 086	32 290	20 910	84 590
20009	Orust, sjöledn. från Å (5432)	2 000			22 906
20014	Åh reservoar (5477)	520	13 000		13 626
20029	Hässleröd överföringsledning	11 384	2 000		13 500
20042	Vattenreservoar centrum	450	12 000		12 500
31001	Berg Stigenvägen	1 000	15 000	11 000	27 197
31003	Dramsvik	14 000	2 000		19 646
31006	Forshälla-Strand södra	2 000	6 000	13 000	25 550
31008	Osebacken	6 000	7 200		14 527
31012	Råssbyn	300	19 110		19 416
31015	Ulvesund Saltdalen	100	350	22 300	22 777
31016	Vadberget		9 000	6 700	16 232

Nedan kommer en kort beskrivning av projekten.

Reinvesteringar

Marieberg råvattenledning: Trygga den nuvarande råvattenförsörjningen. Att ha ett säkert system för råvattenförsörjningen till

Mariebergs vattenverk är grundläggande för vattenförsörjningen inom Uddevalla kommun.

Oruts sjöledning från Å: Vattenledning som läggs för att säkerställa reservvattenbehovet i Uddevalla och Orust.

Åh reservoar: En ny vattenreservoar för att säkra vattenförsörjningen för nya exploateringsområden och omvandlingsområden.

Hässleröd överföringsledning:

Överföringsledning för vatten och spillvatten mellan Hässleröd och Bodele för att ersätta lokala verk.

Vattenreservoar centrum: En ny vattenreservoar byggs i centrum samtidigt som en gammal vattenreservoar tas ur drift.

Omvandlingsområde

Berg Stigenvägen, Dramsvik, Forshälla-Strand Södra, Osebacken, Råssbyn,

Ulvesund Saltdalen, Vadberget: Område längs med Fräknestranden, nya vatten- och spillvattenledningar till befintliga fastigheter.

Investeringsutrymme och låneram

Investeringar inom områdena omvandling samt exploatering genererar anläggningsintäkter då dessa investeringar innebär att fastigheter ansluts till det allmänna vatten- och avloppsnätet. Debitering av anläggningavgift får ske först då investeringen färdigställts, vilket innebär att lånebehov uppstår löpande under tiden investeringen utförs. Investeringar (nettoeffekten) överstigande dagens avskrivningsnivå innebär en höjning av brukningstaxan. Vid kontinuerlig överinvestering höjs därmed brukningstaxan med denna procentsats årligen. Investeringar (nettoeffekten) överstigande dagens avskrivningsnivå ger även ett finansieringsbehov motsvarande investeringen.

Användning av årets frigjorda kapital på 18 mkr:

- Årets frigjorda kapital kan användas för amortering, dvs minska bolagets låneskulder. På så sätt blir bolaget mindre räntekänslig och den årliga räntekostnaden minskar. Denna minskning kan antingen komma taxekollektivet tillgodo eller innebära ett större utrymme för den löpande driften.
- Årets frigjorda kapital kan också användas för nya investeringar, dvs bolaget behåller sin låneskuld. Årets budget föreslås bli 96,0 mkr, dvs ytterligare lån på 78,0 mkr. Beroende på avskrivningstid och ränta kan kapitalkostnaderna variera år från år.

Investeringsens del av taxehöjningen

Investeringar (tkr)	Kap. kostn	Taxe-höjn. (%)	Kommentar
18 000	821	Bef. utrymme	Eget frigjort utrymme
42 024	1 917	1,0	Reinv. exkl råvattenledning medel 5 år
128 229	5 850	4,5	Alla inv. exkl råvattenledning medel 5 år
46 944	2 142	1,2	2018 års påverkan exkl råvattenledning

Förslaget innebär att brukningstaxan, utifrån ovanstående exempel, behöver höjas med ca 1,0 % per år över perioden, men ca 1,2 % för 2018. Vid aktivering kan avskrivningstid samt ränta komma att avvika.

Förslaget innebär också att låneram måste ökas med ca 222 803 tkr för perioden 2018-2020, varav ca 77 970 tkr för 2018.

4. Driftbudget och brukningsavgifter

Brukningssavgiften ska täcka de nödvändiga kostnader som uppstår för att driva VA-verksamheten.

Det råder en osäkerhet kring intäkterna från anläggningsavgifter (kommer från exploatering- och saneringsområden), då dessa är

beroende av när ett område är färdigställt och anläggningsavgiften därmed kan faktureras.

Budgeten 2018 är lagd med en ökning av brukningstaxan på 2 %. Detta för att under kommande treårsperiod kunna slutföra fonderingen för ny råvattenledning till Marieberg.

Uddevalle Vatten AB (Tkr)	Prognos 2017	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Brukningssintäkter	110 008	110 622	110 480	114 400 ⁴	117 088
Ökning brukningssintäkter p.g.a. ökning taxan	0	0	2 210	2 277	2 338
Ökning brukningssintäkter p.g.a. nya abonnenter	1 003	1 026	1 152	221	375
Anläggningsintäkter	5 398	5 765	7 499	8 406	9 428
Övriga rörelseintäkter	3 587	3 824	3 469	3 469	3 469
Summa intäkter	119 996	121 237	124 810	128 773	132 698
Material och varor	-7 160	-6 490	-6 483	-6 483	-6 483
Entreprenader	-5 679	-6 404	-8 004	-6 404	-6 404
El kostnader	-7 576	-7 365	-7 630	-7 630	-7 630
Övriga externa kostnader	-15 055	-14 656	-14 184	-14 447	-14 397
Köp från VVAB	-37 360	-36 398	-36 667	-37 456	-38 459
Personalkostnader	-378	-378	-369	-380	-392
Avskrivningar	-24 346	-26 007	-26 769	-29 678	-31 504
Summa kostnader	-97 554	-97 698	-100 106	-102 478	-105 269
Rörelseresultat	22 442	23 539	24 704	26 295	27 429
Ränteintäkter	40	0	50	50	50
Räntekostnader	-8 627	-11 645	-10 987	-13 944	-16 181
Summa finansiella poster	-8 587	-11 645	-10 937	-13 894	-16 131
Årets skatt	0	0			
Periodens resultat	13 855	11 894	13 767	12 401	11 298

⁴ Helårseffekt på ökning brukningssavgifter p.g.a. nya abonnenter från året innan.

Utveckling bruksavgift samt förslag på ny avgift

Kr/år (inkl moms)	2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Ökning taxa	0,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Typhus A ⁵	8 424	8 592	8 764	8 940
Typhus B ⁶	72 180	73 624	75 096	76 598

Budgetantaganden

Antagande i budgeten ovan är att bruksavgiften ökar med 2,0 % år 2018 med plan på 2,0 % ökning resterande planperiod.

2018 ökar entreprenadbudgeten vilket beror på rivning av Ljungskile reningsverk för att sedan minska ner 2019 till mer normala nivåer.

Köp från Västvatten består av exempelvis personal, hyra, fordon, systemkostnader och medlemsavgifter. Denna post ökar något för varje år i budgeten vilket beror bland annat på ökning av lönekostnader samt hur det är tänkt att drift respektive investeringsperiod skall fördelas mellan bolagen.

I planperioden ökar avskrivningskostnaderna i takt med den tänkta investeringsbudgeten. Räntekostnaderna ökar i takt med investeringar och höjning av räntan enligt Internbankens prognos⁷. 2018 är en ränta på 1,84 % budgeterad.

Fondering av överuttag

Inför 2018 har Uddevalla Vatten AB fonderat sitt överuttag till råvattenledning. I dagsläget uppgår denna fond till 50 285 tkr. Det prognostiserade överuttaget 2017 kommer troligen också fonderas till råvattenledningen.

När ett överuttag eller underuttag uppstår ska det enligt lag återställas inom 3 år, så tillvida att det inte kan fonderas till något som är hela kollektivet till gagn.

⁵Svenskt vatten, En normalvilla "Typhus A" omfattar ett friliggande källarlöst enbostadshus omfattande 5 rok, badrum med WC, tvättstuga, ett extra toaletterum samt garage. Våningsyta 150 m² inkl garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år. Avgifterna redovisas inklusive moms.

⁶ Svenskt vatten, "Typhus B" är ett flerbostadshus som är anslutet till vatten, spill- och dagvatten. 15 lägenheter, 1000 m² våningsyta, 800 m² tomtyta, vattenförbrukning 2000 m³/år. 2 st parallellkopplade vattenmätare q_n 2,5 m³/h. Avgifterna redovisas inklusive moms.

⁷ Internbankens ränteprognos 2018; 1,84 %, 2019; 2,0 %, 2020; 2,0%

5. Känslighetsanalys/ riskanalys.

VA-verksamhet bygger på långsiktighet då investeringar som görs är både kostsamma och har lång förväntad livstid. Därför blir det extra viktigt att planera utbyggnad av VA tillsammans med andra intressenter på marknaden; kommunens samhällsbyggnadsstrategi med detaljplaner, Va-plan, Trafikverkets framtidsplaner, Industriens etablering etc.

Det vi vet är att investeringsvolymen snabbt kan öka utan att vi kan kontrollera den fullständigt. Tex finns flera godkända exploateringsplaner som kan starta omgående. Samtidigt är utbytestakten av ledningsnät låg varvid det finns risk för akuta ingripanden. Därtill finns ett antal områden där vi kan åläggas dra fram VA enligt paragraf §6 Vattentjänstlagen.

Nya myndighetskrav kan också snabbt påverka investeringsvolymen.

Bolaget behöver säkra medel till nödvändiga reinvesteringar och det måste göras genom att balansera nyinvesteringar och reinvesteringar inom ramen för en rimlig brukaravgift.

Idag har vi en förhållandevis låg ränta, men i stort sett alla våra investeringar är finansierade via lånat kapital. Det innebär att vi är extremt känsliga för räntesvängningar.

Brukarförändringar påverkar intäkterna. Inflyttning/utflyttning av personer påverkar antalet abonnenter och därmed hur kostnaden för VA kan fördelas.

Kostnaden för rör, ledningar och maskintjänster påverkas av bland annat oljepriset.

I VA-översikt för Uddevalla 2014 beskrivs ett antal utmaningar som det bör arbetas vidare med.

- **Vattendomar**

Samtliga Uddevallas grundvattentäkter saknar vattendom. En vattendom säkrar rätten till vattenuttag.

- **Reservvattenförsörjning**

Möjligheterna till reservvatten-försörjning är begränsade i Uddevalla kommun. I dagsläget finns ingen alternativ råvattentäkt för Mariebergs distributionsnät. Planering och projektering pågår för att förbättra reservvattenförsörjningen, exempelvis, renovering av råvattenledning, överföringsledning till Orust och byggande och renovering av högreservoarer. Västvatten har nyligen också genomfört arbetet med en plan för nödvatten som beskriver hur kunderna ska kunna tillgodoseas med mellan 3-10 liter dricksvatten per person och dygn.

- **Åtgärder på små reningsverk/vattenverk**

Skansverket som är det stora reningsverket i Uddevalla kommun fungerar väl och har normalt investeringsbehov. Däremot finns ett antal mindre reningsverk som har ett stort behov av åtgärder.

Vattenverket i Skredsvik har idag en mycket begränsad tillgång på råvatten, aktiviteter pågår för att förstärka råvattentillgången.

- **Slam från avloppsreningsverken.**

Avsättning av slam från reningsverken sker i huvudsak som sluttäckning av deponi. Deponierna är i stort sluttäckta och detta ihop med nya myndighetskrav kräver nya alternativ för avsättning. I samarbete med Rambo, Uddevalla energi och Västvatten har det startats projekt för nya alternativ till framtida slamhantering. De nya alternativen kommer att fördyra slamhanteringen i form av investeringar samt löpande driftkostnader.

- **Tillskottsvatten till spillvattenledningar**

Inläckaget till spillvattenledningarna är på sina håll högt i Uddevalla. Förnyelsearbetet är ett ständigt pågående arbete och Västvatten arbetar nu med att göra relevanta prioriteringar av åtgärder utifrån miljö, hälsa och ekonomi.

Affärsplan 2016-2020

[Handwritten signature]

2016-10-12: Uppdaterad med styrkort 2017 s.12 samt förtydligande av pkt 5 s.10.

2017-05-31: Uppdaterad med ny delägare i Västvatten, Sotenäs Vatten AB och därmed Sotenäs kommun. Dnr 2017/276. Tidigare diarenummer Dnr VVAB 2016/37.

2017-10-09: Styrkort flyttad till bilaga.

Affärsplan

Tillgång på vatten av god kvalitet är en förutsättning för en bra livskvalitet. Genom att leverera dricksvatten av hög kvalitet och genom att rena avloppsvatten skyddar vi våra vatten från föroreningar och övergödning.

Varje kommun ansvarar för att planera för sina medborgares behov av vatten och avlopp. De skall även säkerställa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning som bidrar till bra miljö och god ekologisk status i våra vattendrag, sjöar och hav.

Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommuner är indirekt delägare i Västvatten vars uppdrag är att sköta och utveckla den allmänna vatten- och avloppsförsörjningen i respektive kommun.

Kommunerna skiljer sig åt genom bl a befolkningsmängd och utvecklingsprognos. För Västvattens del innebär det ibland olika utmaningar och arbetssätt i de fyra kommunerna. Västvatten har att balansera kommunernas olikheter med strävan att ha gemensamma mål och visioner för vatten och avloppsverksamheterna i alla kommunerna.

Föreliggande affärsplan gäller för Västvatten och är därmed gemensam för de fyra ägarbolagen. Mål och aktivitetsplaner kan däremot vara olika för respektive kommun.

Ägardirektiv

Västvatten skall se till att de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna är långsiktigt hållbara och följer kommunernas uppsatta visioner och mål.

Enligt ägardirektiven skall bolaget följa respektive kommuns samhällsbyggnadsstrategi och tillämpliga delar av kommunens styrprinciper eller direktiv.

Vidare skall bolaget drivas enligt affärsrättssiga marknadsorienterade grunder under iakttagande av det kommunala ändamålet med verksamheten och de kommunrättsliga principer som framgår av ägardirektivet.

Det framgår också att syftet med att driva verksamheten i bolagsform är att åstadkomma effektivitetsvinster till gagn för dem som utnyttjar bolagets tjänster utan att detta går ut över den totala kommunala organisationen.

Vision

Övergripande mål

VA-verksamheten skall vara ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar vilket innebär ett långsiktigt arbete med många utmaningar. Målen utgår från Svenskt Vattens Hållbarhetsindex (HBI).

Ekologisk hållbarhet

Ekologisk hållbarhet (miljömässig hållbarhet) handlar om att uppfylla miljökrav, hantera näringsämnen och energi på ett hållbart sätt samt långsiktigt skydda vattnet som resurs.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet (hållbara resurser) innebär att verksamheten kan säkerställa sina uppgifter både nu och i framtiden, ledningsnät förnyas, anläggningar har den status och kapacitet som krävs och organisationen har den personal som behövs. Samtidigt skall beredskap finnas för att trygga kompetensförsörjningen för framtidens utmaningar. Allt detta skall ske med en ekonomi i balans.

Social hållbarhet

Social hållbarhet (hållbara tjänster för abonnenter) handlar om att abonnenterna skall känna sig trygga i att VA-verksamheten levererar ett hälsomässigt säkert dricksvatten med hög leveranssäkerhet och att man även klarar att hantera krissituationer. Den långsiktiga hållbarheten upprätthålls med god VA-planering som säkerställer att resurser finns att möta nya behov. Abonnenternas nöjdhet mäts regelbundet och problem möts med åtgärder.

Kommunal VA-strategi

Munkedal-, Sotenäs- och Uddevalla kommun har tagit fram en kommunal VA-strategi som innehåller ett antal ställningstaganden för hur vatten- och avloppsförsörjningen skall hanteras. Dessa går att kategorisera under målområdena ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet. Nedan följer ett urval som berör Västvattnens verksamhet.

Ekologisk hållbarhet

Utdrag ur kommunernas VA-strategi:

- Delta i åtgärdsarbetet för att uppnå god ekologisk och kemisk status i kommunens vattenförekomster.
- Förbättra möjligheterna för slam, från kommunala reningsverk, att ingå i ett kretslopp.
- Utforma styrmedel som gynnar avloppssystem med god kretsloppspotential.
- Minska andelen ovidkommande vatten till den allmänna VA-

anläggningen genom ett systematiskt saneringsarbete.

- Dimensionera dagvattenanläggningar utifrån gällande branschstandard och myndigheternas riktlinjer.
- Dagvatten skall tas omhand på ett miljö- och hälsomässigt säkert sätt.
- Föroreningar skall avskiljas innan de når recipienten och om möjligt redan vid föroreningskällan.

Ekonomisk hållbarhet

Utdrag ur kommunernas VA-strategi:

- Åtgärder i den allmänna VA-verksamheten skall genomföras kostnads-effektivt.
- Alternativa tekniklösningar för spill- och dagvattenhantering skall värderas vid utbyggnad av allmänt VA.

- Driften av de allmänna VA-anläggningarna skall präglas av samverkan mellan kommunerna för optimering av resurser.
- I samband med åtgärder i den allmänna VA-anläggningen skall risker med framtida klimatförändringar utredas.
- VA-taxan skall tydligt spegla kostnaderna för varje nyttighet, dricks-, spill- och dagvatten samt förändras med god framförhållning.

Social hållbarhet

Utdrag ur kommunernas VA-strategi:

- Skydda potentiella dricksvatten-resurser som är prioriterade för allmän vattenförsörjning.
- Alla allmänna grundvatten- och ytvattentäkters vattenskyddsföreskrifter skall vara aktuella och revideras vid behov.
- Varje allmän vattentäkt skall kunna ersättas med reservvattentäkt eller annat reservvatten.
- Krisberedskapsplan för vattenförsörjning.
- Nödvattenplan för varje vattentäkt och dess distributionsområde.

- Årligen redovisa nyckeltal som beskriver VA-verksamheten.
- Resurser och personal i beredskap skall finnas tillgängliga för att lösa krissituationer dygnet runt.

Fotnot:

VA-planen för Färgelanda kommun är vid antagandet av denna Affärsplan ännu ej fastställd.

Vatten- och avloppsstrategi för Uddevalla kommun antagen av kommunfullmäktige 2015-12-09 § 307.

VA-strategi för Sotenäs kommun antagen av Kommunfullmäktige 2017-02-16 § 9, Dnr KA 2016/1089.

Västvatten

För att uppnå de övergripande målen under hållbar miljö, hållbara resurser och hållbara tjänster arbetar Västvatten på många olika sätt.

Internt arbetar vi med uppföljning och utvärdering av verksamheten genom bland annat hållbarhetsindex och nöjd kund index.

I de tvärfunktionella VAF grupperna (*vatten-, avlopps- och förnyelse-planering*) arbetar Västvatten med både lång- och kortsiktig planering med syfte att framtidssäkra vattenförsörjning och omhändertagande av avlopp samt förnyelseplanering av ledningsnätet. VAF-

grupperna initierar utredningar och tar fram underlag till budget- och verksamhetsplan. Genom VAF-grupperna får Västvatten ett bra underlag för att prioritera åtgärder och investeringar som både är samhälls-ekonomiska och till nytta för VA-kollektivet.

Samordning med ägarkommunerna för att anpassa verksamheten till kommunala strategier, samhällsutbyggnad och planprocess sker genom återkommande möten och genom framtagande av styrande dokument som exempelvis kommunala vatten- och avloppsplaner.

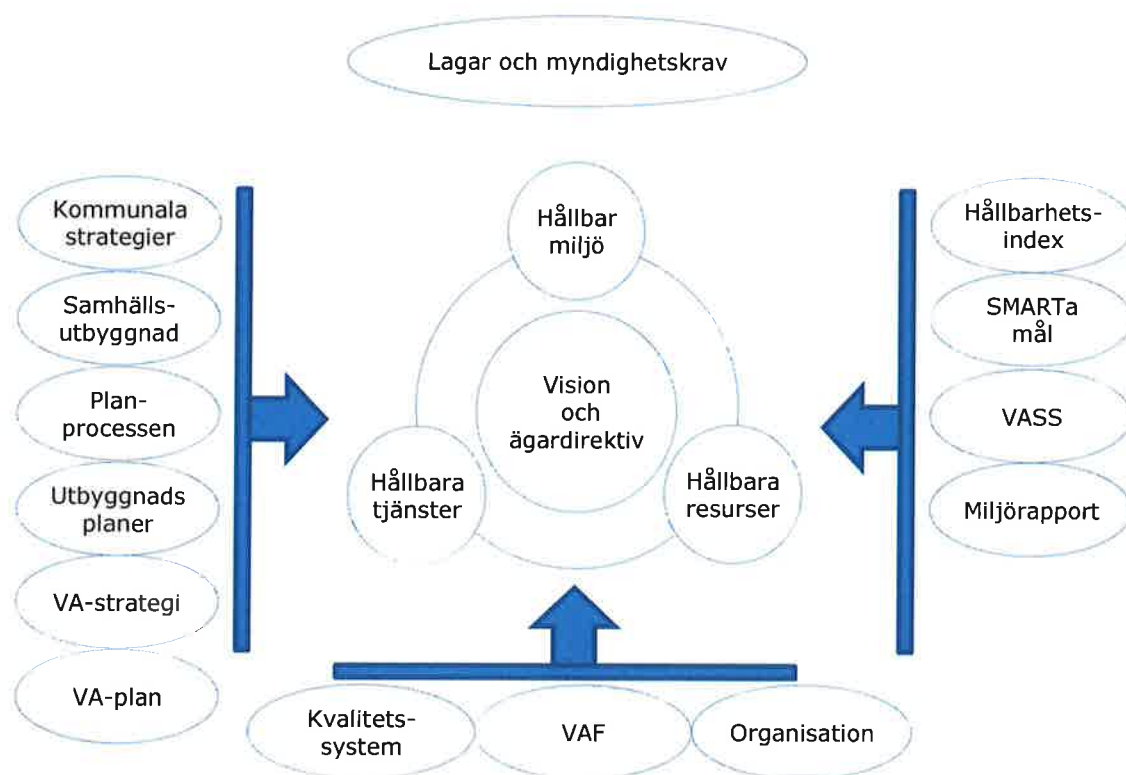

Bild: Schema på hur Västvatten arbetar för att uppnå vision och ägardirektiv. Exempel på hur samordning med kommunerna, intern kvalitetssäkring och planering samt uppföljning och utvärdering kan gå till.

SWOT

Genomförd analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot visar att Västvatten står inför ett antal utmaningar de närmaste åren, men att man samtidigt har bra förutsättningar att hantera dessa.

Västvattens främsta resurs är tillgången till kompetent personal. Som en relativt stor organisation med fokus på vatten- och avloppsfrågor har Västvatten

möjlighet att behålla och rekrytera personal med hög kompetens. Andra möjligheter är ökad samverkan mellan kommunerna för säkerhets- och kapacitetshöjande åtgärder. Svagheter inom organisationen kan främst härledas till att Västvatten bedriver verksamhet inom ett stort geografisk område med olika förutsättningar, vilket ställer stora krav på bland annat extern kommunikation och flexibilitet.

Styrkor	Svagheter
• Kompetent personal • Renodlad VA-verksamhet • Hög servicegrad - Beredskap dygnet runt • Tillgång till bra verktyg/redskap • Flera ägarkommuner – lära av varandra • Stordriftsfördelar	• Geografisk storlek – långa avstånd • Flera ägarkommuner – olika förutsättningar • Olika standard på kommunernas VA-anläggningar • Extern kommunikation • Minskad lokal närvaro
Möjligheter	Hot
• Vara en attraktiv arbetsgivare • Ökad samverkan mellan kommunerna • Långsiktig planering utifrån tydliga mål och ägardirektiv • Specialistkompetens • Fler kommuner	• Behålla kompetent personal • Klimatförändringar - råvattenkvalitet, dagvattenhantering, skredrisk • Ökade miljökrav – nya lagar och regler, slamhantering • Underhålls- och investeringsbehovet är stort • Olika förutsättningar mellan kommunerna – avflyttning, inflyttning

Tabell: *Analys av Västvattens styrkor, svagheter, möjligheter och utmaningar.*

Utmaningar och möjligheter

Flera av utmaningarna för Västvatten är generella för hela VA-branschen. Utmaningarna och Västvattens möjligheter att möta dessa beskrivs under målområdena ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och social hållbarhet.

Ekologisk hållbarhet

Handlar om att på lång sikt säkerställa att verksamheten uppfyller gällande miljökrav och har tillräcklig framförhållning för att på lång sikt arbeta för en miljömässigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning.

- **Vattenförvaltningen.**
Vattenmyndigheternas förslag till nya åtgärdsprogram för 2015-2021 innehåller ett antal beting kopplat till utsläppskällor (avloppsreningsverk) för att vattenrecipienterna skall få god ekologisk status. Det är främst krav på minskade utsläpp av näringsämnen och miljögifter som berör VA-sektorn.
- **Slamhanteringen.**
Slammet är en resurs som innehåller nyttigheter som bör tas omhand samtidigt som riskerna skall minimeras.
- **Klimatförändringar.**
Ökade nederbörds mängder innebär större dagvattenflöde, ökad risk för bräddning av spillvatten från kombinerade ledningar och risk för sämre kvalitet på ytvattentäkterna.

Ekonomisk hållbarhet

Handlar om att verksamheten kan säkerställa sina uppgifter både nu och i framtiden och att detta sker med en ekonomi i balans.

- **Förnyelseplanering.**
Stora investeringar krävs för att undersöka och förbättra ledningssystemens status samt uppgradera vatten- och reningsverken.
- **Miljö- och säkerhetskrav.**
Medför ökade kostnader och behov av att utveckla nya arbetssätt och ta till sig nya tekniker.
- **Effektiviseringar.**
Utbyggda verksamhetsområden innebär förutom själva investeringarna även ökade driftskostnader. Detta kräver strukturerade-, långsiktiga driftoptimeringar samt andra rationaliseringar.
- **Personalförsörjning.**
Att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens bedöms vara en stor utmaning i framtiden eftersom behovet av personal förväntas öka generellt inom VA-branschen.

Social hållbarhet

Handlar om att brukarna skall känna sig trygga i att VA-verksamheten levererar ett hälsomässigt säkert dricksvatten med hög leveranssäkerhet och att man även klarar av att hantera krissituationer.

- Säkert dricksvatten.
För att säkerställa leverans av dricksvatten med god kvalitet krävs en säker och stabil reningsprocess med tillräckligt antal säkerhetsbarriärer, säker distribution samt fastställda vattenskyddsområden.
- Klimatförändringar.
Ha god kunskap om råvattenkvaliteten och beredskap för att motverka försämringar av dricksvattenkvaliteten orsakade av ökad nederbördsmängd och varmare klimat.
- Skydd av vattentäkter.
Befintliga vattentäkter och potentiella framtida vattentäkter skall skyddas.
- Kommunikation.
Profilering och kundbemötande är centralt och blir än mer viktigt. VA-organisationerna är idag i stort behov av specifik kompetens för information.
- Säkra reservvatten för dricksvatten.
Etablera reservtäckter alternativt öka redundansen i befintliga system samt undersöka möjligheten för sammankopplingar mellan kommuner.
- VA-planering.
För att långsiktigt kunna leverera hållbara tjänster måste hela kedjan med VA-översikt, VA-strategi, VA-plan etableras tillsammans med rådgivning för fastighetsägare. Ett tydligt samarbete krävs också mellan förvaltningar/bolag/politik.

Inriktning och mål

Med utgångspunkt i de övergripande målen har vi valt ut ett antal inriktningar där ett eller flera underliggande mål definierats. Dessa mål presenteras i ett styrkort. Uppföljning av styrkortet sker till viss del i delårsboksluten men framförallt i årsbokslutet. Styrkortet revideras årligen och nya mål tillförs vid behov.

Ekologisk hållbarhet (hållbar miljö)

Vi skall minska energiförbrukningen för beredning av dricks- och avloppsvatten.
Vi skall hantera vårt avloppsvatten miljömässigt.

Ekonomisk hållbarhet (hållbara resurser)

Vi skall ha en långsiktig plan för reinvestering i den allmänna va-anläggningen.
Vi skall arbeta långsiktigt för effektivt nyttjande av kompetenser och ekonomiska resurser.

Social hållbarhet (hållbara tjänster)

Vi skall ha en hög leveranssäkerhet.
Vi skall leverera ett hälsomässigt säkert vatten.
Vi skall ha ett starkt varumärke med trygga brukare.

Styrkort

Se bilaga; Affärsplan 2016-2020 – bilaga styrkort "år".

Ordlista

Affärsplan: Affärsplanen är ett strukturerat sätt att beskriva hur arbetet är tänkt i bolaget. I affärsplanen tas ställning till vilka strategier bolaget har för olika områden.

Avloppsvatten: Samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.

Dagvatten: Tillfälligt förekommande eller avrinnande vatten på markytan eller på en konstruktion. Dagvatten inkluderar regnvatten, smältvatten och tillfälligt framträngande grundvatten.

Dricksvatten: Ett tjänligt dricksvatten uppfyller alla de kvalitetskrav som Livsmedelsverket ställer.

HBI: Svenskt Vattens Hållbarhetsindex.

Ovidkommande vatten: Önskat vatten som infiltrerar vårt spillvattensystem, det vill säga dag-, dränerings- och grundvatten, som läcker in i spillvattensystemet.

Recipient: Vattenförekomst eller annat vatten som är mottagare av, i det här fallet, renat eller orenat spill- och dagvatten.

Slam: Avloppsslam bildas dygnet runt som en restprodukt vid rening av avloppsvatten

SMARTa mål: Konkretisering av mål, där målet skall vara specifikt, mätbart, accepterat, realistiskt och tidsatt.

Spillvatten: Vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industri, biltvättar och dylikt).

Taxa: Är hur man tar betalt för VA-tjänsterna, alltså taxekonstruktionen. Denna skall delas upp i tjänsterna vatten, spill och dag.

VA: En vanlig förkortning på vatten och avlopp.

VAF: Vatten-, avlopps- och förnyelseplanering.

VA-plan: Handlingsplaner som tas fram utifrån VA-översikt och VA-strategi.

VASS: Vattentjänstbranschens statistiksystem.

VA-strategi: Av kommunfullmäktige fastställda strategiska vägval och riktlinjer för hantering av VA-frågor samt prioriteringsgrunder. VA-strategin är ett viktigt styrdokument i arbetet med VA-planen och översiktsplanen.

VA-översikt: Beskriver omvärldsfaktorer, nuläge, förutsättningar och framtida behov både inom och utanför det nuvarande verksamhetsområdet. VA-översikten är ett underlag för den fortsatta VA-planeringen men kan också fungera som ett underlag till översiktsplanen.

**Färgelanda
kommun**

Munkedals
Kommun

Sotenäs kommun

Västvatten AB
Kanslibacken 9
Uddevalla
0522-63 88 00
info@vastvatten.se
www.vastvatten.se

 **Väst
Vatten**

Dokumentnamn				Dnr VVAB
Affärsplan 2016-2020 – bilaga styrkort 2018				2017/276
Utfärdare (namn, tfn)	Godkänd av (namn, tfn)	Datum	Utgåva	
R Larsson, 0522-638824	M Erlandson, 0522-638990	2017-10-09	1	Sida 1 av 2
Reviderad	Ändringen avser:			
2017-10-09	Styrkort 2018.			

Styrkort

Med utgångspunkt i de övergripande målen i Affärsplanen har vi valt ut ett antal inriktningar där ett eller flera underliggande mål definierats. Dessa mål presenteras i ett styrkort. Uppföljning av styrkortet sker till viss del i delårsboksluten men framförallt i årsbokslutet.

Styrkortet revideras årligen och nya mål tillförs vid behov.

Ekologisk hållbarhet (hållbar miljö)

Vi skall minska energiförbrukningen för beredning av dricks- och avloppsvatten.
Vi skall hantera vårt avloppsvatten miljömässigt.

Ekonomisk hållbarhet (hållbara resurser)

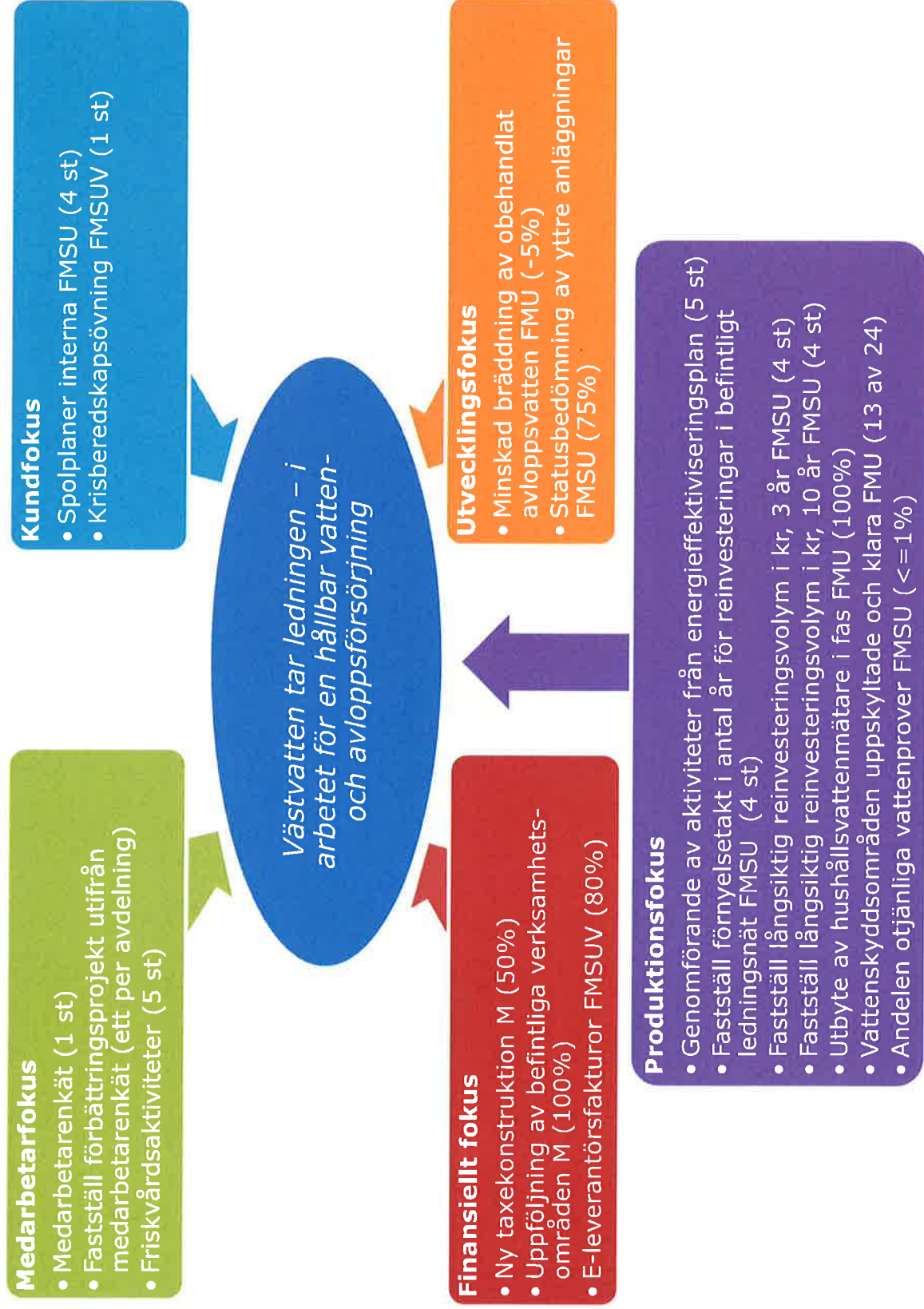
Vi skall ha en långsiktig plan för reinvestering i den allmänna va-anläggningen.
Vi skall arbeta långsiktigt för effektivt nyttjande av kompetenser och ekonomiska resurser.

Social hållbarhet (hållbara tjänster)

Vi skall ha en hög leveranssäkerhet.
Vi skall leverera ett hälsomässigt säkert vatten.
Vi skall ha ett starkt varumärke med trygga brukare.

Styrkort 2018

✓